

Дзвоник

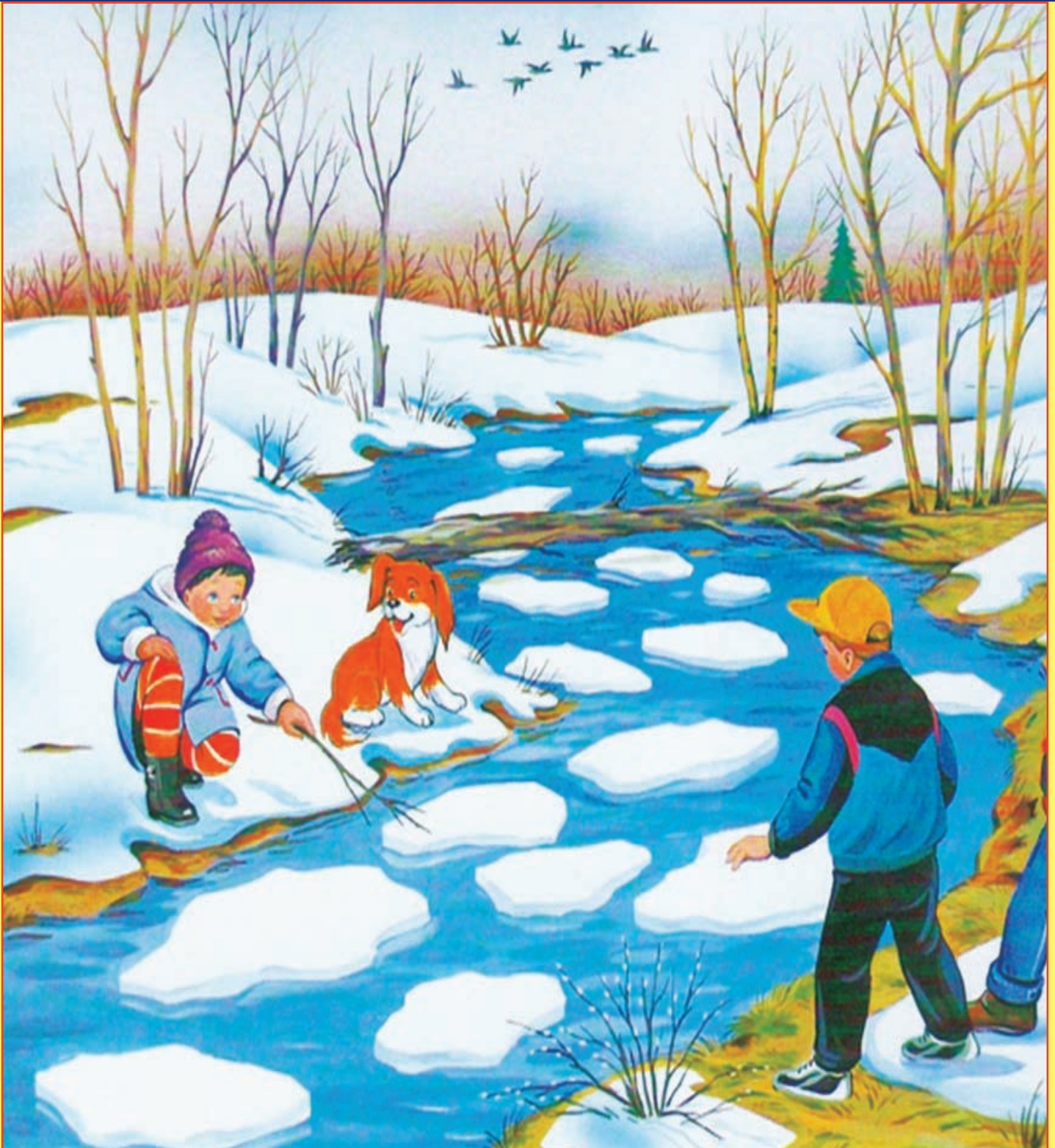

№ 142

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 11 рік видання, лютий, 2019 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 142, 2019 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Адреса редакції:

str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Міхай ЕМІНЕСКУ

МОЛИТВА ДАКА

Коли ані безсмертя, ні смерті не бувало.
Життя краплина світла іще не предвіщала,
Сьогодні, вчора, завтра – таїнство серед тайн,
Незвіданий початок і непочатку край,
Коли земля і небо, і світу безбережжя
Явою не ставали несущого безмежжя,
Був тільки Ти, єдиний, але мене терзас:
Хто отой бог, якому ми душу довіряєм?

Усіх богів предтеча – він був єдиний бог,
Він силу іскри скреснув із водних судорог,
Богів одухотворив і світу щастя дав,
Він джерелом спасіння для людства всього став.
Серця відкрийте ваші! В піснях славте лунко.
Він смертю став для смерті, а для життя рятунок!

Мене зробив він зрячим, очам дав світло дня,
І серце співчуванням наповнив по вінця,
Його я кроки слухав у ревищі стихії,
У звуках ніжних пісні ловив слова надії,
Та все одно благаю – найближчою порою
Хай дасть мені дорогу до вічного спокою.

Хай прокляне усіх тих, котрі мене жаліють,
Благословить отого, що зла мені воліє,
І не ганить зухвальця, що в вічі заребоче,
Хай дасть він силу тому, хто смерть мені урочить,
Хай перший серед люду має хвалу і слово.
На камінь хто посягне в моєму узголів'ї.

Хай проживу вигнанцем до скону я свій вік,
І висхне до краплини гарячих сліз потік,
Для всіх хай не людина, а дикий буду звір,
Бо сам не усвідомлю, ким став я до цих пір.
Всі почуття від болю так нагло притупились.
Що прокляття на магір я кину що є сили,
А як ненависть стане пекуча, мов любов,
Забуду я всі болі, застигне в жилах кров.

Коли я вже сконаю для всіх чужий, ізгоєм,
Мій труп на пустирищі хай стане мерзким гноєм,
На голову корону Отець хай тому ставить,
Хто моє серце вирвать з грудей собак награвить,
Хто мертвому камінням лице розбить посміє,
Для того хай безсмертя Отець не пожаліє!

Лише отак, мій Отче, складу тобі офіру,
За те, що в світі цьому життя мені довірив.
Тобі за дари щедрі чолом не буду бити,
До прокляття і гніву хочу тебе схилити,
Відчуть, як ти, дмухнувши, на мене тільки раз –
Навіки і безслідно в мені би дух погас!

Переклав Михайло Михайлюк

Оксана ІВАНЕНКО

СИНИЧКА

А синичка на зиму і не заснула, і не відлетіла. Не заснула тому, що взагалі ніхто з пташок не хотів ховатися в темні нори та засинати. Але й відлітати вона не хотіла, хоч казали інші птахи, що в далеких теплих краях цілий рік, навіть узимку, цвітуть квіти і всякої комашні завжди досочу.

– Ти замерзнеш тут, чепурушко, – казали солов'ї, які відлітали найраніше. Це були найкращі співці в лісі, і, напевно, вони так поспішали, бо боялися за свої голоси, як би не втратити їх на морозі. – Летімо швидше з нами!

– Ти вмреш з голоду, під снігом нічого не знайти, – говорили журавлі, розправляючи дужі, широкі крила. – Нам сумно, але треба летіти! – і вони жалібно закурликали.

«Я маленька, мені небагато треба», – подумала синичка.

– Нам набридає в одному місці, – заявили, збираючись в дорогу, граки. – Тепер ми летимо за кордон, а наші північні родичі прилетять сюди. Так вже ми, граки, виховані: влітку – вдома, взимку – мандрівка.

І вони, презирливо дивлячись на синичку, полетіли за кордон, а чужі граки з півночі, навпаки, прилетіли в наш ліс.

Синичка не розуміла, чому б і тим гракам не лишатися вдома, але, певне, вони були вже так виховані.

– Може, й тобі хочеться летіти? – спитала з острахом лісова яблунька, на гілках якої умотилася синичка. – Ах, як сумно, коли всі відлітають, коли йде сніг і вис хуртовина! Та нехай усі дерева скажуть тобі: синички ще ніколи не кидали нас, навіть у найлютіші морози... Але, звичайно, як хочеш...

– Ні, ні, – заспокоїла її синичка, – я нікуди не полечу від тебе. Адже зинували тут і тато, і мама, лишаються брати і сестри. І дивись, скільки ще гостей налетіло з півночі зимувати в наш ліс... Мабуть, не така вже й страшна зима, як усі кажуть. – І вона застрибала по гілках, заглядаючи в усі щілинки, чи не заховалися де-небудь якийсь черв'ячок чи гусінь, бо вона й хвилинка не могла посидіти без роботи.

Синичка співала весело:

Ціні-ціні-зіні-зі!

Не боюся я зими.

Ти, зима, не лякай,

Я не кину рідний гай!

І всім деревам зробилося спокійніше. Та, мабуть, сама зима чула, як хвалилася синичка. Вона заскреготіла, зарипіла від люті. О! Це було добре чути по всьому лісі. Усі струмочки й річки кригою вкрилися. А вранці прокинулася синичка і побачила, що весь ліс у снігу: і долі сніг, і на гілках сніг – скрізь сніг.

«Ні, – думає синичка, – а я все-таки співатиму».

Сіла на гілочку й заспівала. Та тільки й голосок нібито не той, і дзвінко ніяк не виходить, а так трошки-трошки попискує:

Пінь-пінь, ах-ах-ах!

Поховалось все в снігах,

Та мене сніг не злякає,

Я не кину свого гаю!

Полетіли вітри до зими, кажуть: усе вже снігом засипали, і навіть великі річки вже зупинилися, а от є така птичка-невеличка, синичкою зветься, ніяк покоритися зимі не хоче. Стрибає та й годі! Не знаю вже, що там наказала зима вітрам, тільки задули вони так, що всі дороги, всі стежки замели, кучугури снігу, як гори, понасипали, завили так, що навіть вовки, які й самі вили мастаки, полякалися, а така дрібнота, як зайчики, білочки, лісові мишки, хоч вони і в хутряних шубках, боялися й носа вистромити на мороз.

А синичка залетіла за товсті гілки старого дуба, де чагарники та дерева переплелися між собою і вітрів не пускають, та й шукає ретельно в корі собі чогось поспідати. Така вже вдалася – не хоче сумувати та й годі. Бачить, у щілинці нори лежить ніби заніміла гусінь. От добре, хороший сніданок! Тільки до неї – аж тут три горобці налетіли, хочуть з-під самого синиччиного дзьобика гусінь вирвати. Та метка синичка хіба поступиться! Одного клюнула, другого штовхнула – знялася бійка.

Полетіли горобці ні з чим. Трошки підбадьорена перемогою, синичка пострибала по гілках далі на розшуки.

Ніхто в лісі так вправно й швидко не літав, як вона. І чого тільки не виробляла синичка по дорозі, куди тільки не стукала своєю маленьким дзьобиком! Побачила це вітри – захотіли знову догодити зимі і подули ще дужче. Треба хоч на мить синичці заховатися. Вона – пурх в якесь невеличке дупло. А то було білоччине дупло. Білочка лежала зіщулившись, зголодніла, замерзла. Може б, вона й схопила синичку, – коли голодний, то не дуже розбираєшся в їжі, – та синичка миттю вилетіла з дупла. Куди ж їй податись? Уже й вечір суне. Зимовий день короткий – вигляне сонце, та так, ніби й воно змерзло, – швидше ховається. Сіла синичка на сосну. Наїжилася, голівку в крильця ввібрала, сидить – пуховий м'ячик та й годі. Так і заснула.

Не спи, синичко, обережна будь: дивись – потихеньку підкрадається до тебе куниця, уже й лапу свою хитру простягла – от-от схопить. Та побачила стара сосна таке лихо, заворушила лапатим гіллям. Стрепенулася синичка – мерщій від лихого ворога.

Отак і боролася синичка щодня, щомиті за своє життя.

(Продовження на 7 сторінці)

Людмила ДОРОШ

Погана звичка

Улюбленим словом Петрика було слово «зараз». Скаже йому мама: «Петрику, віднеси сміття», а він: «Зараз!». Бабуся попросить його допомогти їй прополоти грядку цибулі, а він знову: «Зараз!». І ось так, що йому не скажеш, що не попросиш його зробити, у відповідь чуєш лиш «зараз» та «зараз».

І це не тому, що Петрик неслухняний, поганий хлопчик. Ні, просто він був дуже лінивий. Як казала про нього бабуся: «Лінь народилася раніше». І лише коли минало чимало часу, Петрик відривався від своїх справ та розваг і вирішував зробити те, що його попросили.

– Мамо, а де ж те сміття? – запитував, знаходячи відро порожнім.

– Давно вже віднесла, справи ж не чекають, – з докором відповідала йому мати.

– Бабусю, дайте сапку, піду полоти цибулю, – звертався він до бабусі.

– О-о-о, голубе, краще бери відро і йди її збирати – достигла вже! – жартувала над ним бабуся.

Петриків тато працював на пароплаві і цілими місяцями бував у відрядженні, тож він ріс разом з мамою та бабусею, а тато в його житті був присутнім лише на короткий час. Хлопчик підростав, і мама з бабусею розуміли, що лише одними жартами та докорами горю не допоможеш.

І от одного ранку будить Петрика мама:

– Синку, вставай, час прокидатися і йти до школи!

А він їй, не відкриваючи повік:

– Зараз! – а сам досипає найсолодкіші моменти вранішнього сну.

Коли нарешті розплющив очі – аж здивувався. Ніхто його не тормосить, не лоскоче, будильник не дзвенить – лише чутно з кухні легкий гомін. Глип Петрик на годинник – а вже до школи пора! Кулею зірвався він з

ліжка, натягнув штанці, сорочку – і на кухню:

– Мааа-мооо!! Склади мені портфель! – а сам почав швидко їсти млинці, які вже майже охололи, чекаючи його на столі.

– Зараз! – відповіла мама, а сама далі продовжувала спокійно пити каву і бесідувати з бабусею.

– Бабусю-ю-ю!!! Приготуй мені бутерброд для школи, будь ласка!

Але бабуся теж немов і не чує його.

Якось похапцем і сам зібрався Петрик і побіг до школи, правда, спізнився на 10 хвилин і отримав прочуханку від їхнього строгого вчителя математики.

А прибігши додому – кинув портфель у куток, сів швиденько за телевизор і, за звичкою, крикнув бабусю:

– Бабусю, принеси мені сюди поїсти, я хочу дивитися мультики!

А бабуся з кухні:

– Зараз! – і все, більше нічого.

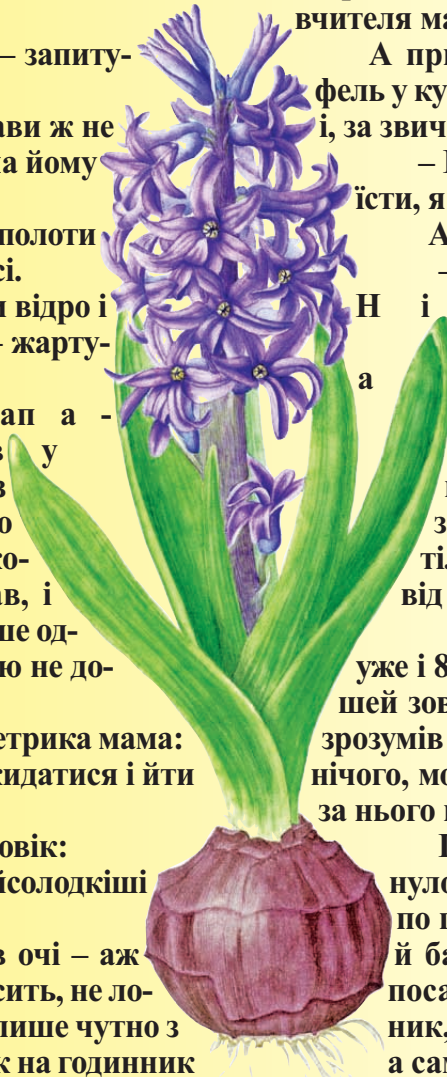
Ні тобі сказати, як завжди: «Петрику, обідати треба за столом, а не перед телевизором!»

Ох і важкі ж часи настали для Петрика. Що б він не робив, бабуся з мамою немов зговорилися проти нього: тільки «зараз» і «зараз» чув він від них, а допомоги – ніякої.

Зажурився хлопчина... Ось уже і 8 березня на носі, а в нього грошей зовсім не лишилося і, як він уже зрозумів від мами і бабусі, він не дістане нічого, можливо, тільки «зараз», та хіба за нього купиш квіти?

І тут йому пригадалося, як минулого року він купив мамі й бабусі по горщику гіацинту, а коли мама й бабуся попросили його пізніше посадити цибулину квітки у квітник, він, як завжди, сказав «зараз», а сам і забув про них.

Пізніше, поки не бачила мама й бабуся,

сховав їх у кутку сарая та й зовсім викинув усе з голови.

І тут нарешті Петрику пощастило: ті горщики з цибулинами були все ще там і навіть почали пробиватися на поверхню перші листочки!

– Що ж робити? – міркував хлопчик. – Квітам потрібне сонце, але як зробити, щоб мама й бабуся не побачили?

І, добре подумавши, виніс горщики за сарай, поставив під стіною в тому місці, де цілісний день б'є сонце, і полив горщики. Увечері він під різними приводами виходив надвір і заносив горщики в сарай, щоб ненароком мороз не знищив його старання, адже це не підніжники, які виростають з-під снігу і витримують морози.

А надворі вже почало теплішати, сніг поступово танув. На городі його й зовсім не стало – то була сонячна сторона їхнього господарства.

– Піду позгрібаю торішніє листя, – сказала мамі бабуся, а Петрик підскочив, мов ошпарений:

– Я піду, бабусю, ви відпочивайте! – та й побіг швидко згрібати, щоб бабусі не прийшло в голову вийти надвір і побачити його гіацинти.

Іншим разом мама каже:

– Піду на город, може, знайду трішки свіжої петрушки.

А Петрик знову тут, як тут:

– Я пошукаю, мамо!

Минали дні, гіацинти росли, немов на очах. Вдень вони ночували в сараї, а вранці Петрик виносив їх грітися та рости під сонечком.

І ось настав особливий день – 8 Березня. Петрик не чекав, поки його розбудить мама. Він сам ще звечора завів будильник і вранці встав раніше всіх. Швиденько побіг у сарай і приніс звідти два горщики квітучого гіацинту, а потім сам зварив ще й каву для мами й бабусі.

– Зі святом, дорога мамочко і бабусенько! – радісно мовив хлопчик, зустрічаючи їх, ще заспаних, на кухні.

А вони від такого сюрпризу зовсім розгубилися. У мами на очах заблищали сльози, а бабуся лише мудро посміхнулася і сказала:

– Росте наш хлопчик!

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

Весняні дзвони

Дзвенить на вулицях срібліль,
Неначе дзвоники: тіль-тіль.
Спинись, прислухайся на мить, –
На річці крига аж дзвенить.
Бурульки краплями дзвенять
І мов проміння, мерехтять.
І дзвінко десь виводить птах,
І дзвонить вітер у гілках.
Весна-красна до нас іде
І за собою дзвін веде.
А березень спиняється
І з усіма вітається.
Біжать до нього діти
І просять ще дзвонити.

Анатолій КОСТЕЦЬКИЙ

Так починається весна

Знов починається весна!...
Знов починаються дива...
То серед двору із-під снігу
Раптово визирне трава,
То раптом лагідні веснянки
Засіють щоки та носи,
Чи розщобечуться –
Ще зранку! –
Птахи на різні голоси!
А вчора...Вчора...
Що й казати!
Всі веселилися
До сліз:
Славко –
Дражливо й задирака –
Наталці проліски приніс!...
І зовсім це не дивина:
Так починається весна!

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

(Продовження з попереднього числа)

11. Як циган Раду хотів паном стати

А тепер повернемося до панського двору і побачимо, чи ще живий Раду циган, чи вже мабуть його добили панські посіпаки?.. Та ну, лиш дивіться! Раду сидить, як турецький паша, люльку смоче, а слуги йому горілочку та вина наливають, а пані Явдоха Колопаниха головою до його плеча прихилилася, а панночки Приська й Міська біля нього крутяться, мов сойки.

Але як дійшлось до цього?..

Били слуги Радула, аж руки їм затерпли, а він все:

– А-а-а... Ой-ой-йой! А-а-а... Ой-ой-йой!

Аж поки не скрикнув таким сильним та авторитетним голосом, що аж сам себе перелякав:

– Стійте!

Слуги зупинились, мов укопані.

– Вдарте мене ще бодай один раз, і я відправлю вас не там, де відправив пана Івана Колопана з отими двома пройдисвітами, – на край світу, а прямо до Дідька в пекло, ліворуч у третій котел, звідки лунає плач та скрегіт зубів!

Слуги остовпіли з переляку.

– Бийте його! – крикнув старшина.

– Ану вдарте його ви! – насмілювався один з панських посіпак.

Старшина вирвав від нього нагайку, але вдарити цигана не посмів.

– Ну давай бий! – крикнув на нього Раду.

– Та чорт з тобою! – кинув старшина нагайку.

– Тоді розв'яжи мене, хоча б міг і сам, але ти зв'язав мені руки та ноги, ти і розв'яжи!

Розв'язали йому руки та ноги, а він давай їм наказувати: «Давайте вина напитись», «м'яса наїстись», «люльку закурити», «бо інакше...» – «пекло» та все «пекло»...

– А де ти мого чоловіка задів?! – запитала пані Явдоха.

– Де мій Панас Гусопас?! – заплакала Приська.

– Де мій Міклош?! – сплеснула руками Міська.

– Де мої зяті?!

– Де наші мужі!

– Постаріємось дівами.

– Горе нашим душам.

– Хто нас від сорому спасе?!

– Я! – крикнув Раду.

– Ти ж один, а нас дві, – відповіли панночки.

– А я, темна вдова, залишусь самою свій вік доживати...

– В мене є два менші брати Іло і Кало, вони вас від сорому спасуть! – вирішив Раду. – Я зараз за ними пошлю.

– Пошли, пошли! – зраділи панночки.

– А мене хто від вдівства спасе? – заголосила Пані Явдоха.

– Я вас спасу, чарівна моя пані Явдохо!

Від таких слів пані Явдоха Колопаниха трохи не зомліла.

– Дякую тобі, мій любий! – подякувала йому пані.

– Тільки дайте наказ, аби всі ваші слуги слухали та підкорялися мені, – попросив її Раду.

Пані покликала всіх слуг, служанок, охоронців та кріпаків і проголосила:

– Від сьогодні всі ви будете слухати і підкорятися панові Радулові, як вас по батькові? – звернулася пані Явдоха до Радула.

– Курокравич!

– Радулові Курокравичу, а прізвище?

– Муклес!

– Радулові Курокравичу Муклесові...

– Радулові Курокравичу Муклесові Другому!

– Радулові Курокравичу Муклесові Другому, а хто не буде слухатись його наказів, того посадимо до панської в'язниці.

– І відправимо його прямо в пекло!

– Зрозуміли?! – запитала пані.

– Зрозуміли! Зрозуміли! – загула громада.

– Віват пану Радулові Курокравичу Муклесові Другому! – крикнув старшина.

– Віват! Віват! – загула громада.

Раду послав панських, тобто вже своїх слуг, до Трансильванії за своїми братами Ілом та Калом, а сам почав панувати, нібито не в циганському таборі, а в панських покоях народився.

(Далі буде)

(Початок на 7 сторінці)

І нам зима здається довгою, а такому малому створіннячку, як птичка, мабуть, кожен день – наче місяць. А все-таки стрибала й співала весь час, хоч голосок уже був зовсім тонесенький. А зима ще дужче лютує, – ну, як-таки так не може вона перемогти маленьку пташку! І рипить, і скрегоче, і снігу накидає, мов з рукава, просто купами, а не сніжинками.

– І що там зима виробляє? – питає сонечко у хмар. А хмари ж блукають по всьому небу і все бачать, що робиться.

– Та є в лісі птичка-невеличка, зветься синичка, не хоче вона зимі коритися – все стрибає та співає.

– Ану, гляну, що то за пташка, – мовило сонечко і глянуло.

Бачить – справді чепурна та гарна манісінька пташка по снігу ніжками чеберяє, і видно, холодно їй і голодно, а стрибає. На гілку злізла, дзьобиком щось шукає.

– Ну й мила пташечка, зими не боїться! – сказало сонечко і засміялось. А як сонечко засміється, то всі вже знають – враз тепліше стає. І всі вгору починають дивитись. І синичка голівку підвела. Бачить – сонечко до неї сміється. Весело їй стало, і так голосно вона заспівала, що аж сонечко почуло:

*Зіні-зіні-зіні-зінь,
А вже сонце і теплінь!
Сонце, сонечко, світи,
Не ховайся за хмари ти!..*

Ну, звичайно, після такої пісеньки сонечко вже не могло заховатись, і навіть коли вже брів у ліс вечір, воно трохи затрималося, тому й день став трошки довший.

А в лісі говорили:

– Слухайте, як сьогодні весело співає птичка-синичка. Може, це зимі кінець?

Другого дня сонечко ще раніше прокинулося, хотілось йому швидше знову на веселу пташку глянути. Тільки виглянуло – а синичка вже літає, і з нею ще багато синичок, та всі вони співають:

*Зіні-зіні-зіні-зі,
Може, це кінець зими?
Сонце, сонечко, вставай.
Приголуб наш рідний гай!*

І так зробилося радісно, приємно всім, і захотілося всім рухатися, погрітися на сонечку. Замість снігу водичка почала капати: кап-кап, дзюр-дзюр... І краплинки стрівалися з краплинками, раділи, гомоніли, бігли навздогін по всьому лісу, дзюркотячи й сміючись:

*Це ж весна! Ми струмки,
Ми весняні дітки,
По землі розлились,
Сповіщаємо скрізь,
Що синичка співає,
Що прибігла весна!*

Замість високих кучугур з'явилися великі

прозорі калюжі. Дерева прокидалися від холодного зимового сну і заглядали в них.

– Ой, яка я без листячка негарна, – жажнулася молода берізка. – Краще б я й не прокидалася!

Та вона чула, як всередині вже просякають весняні соки і на вітах наливаються бруньки.

По снігу забігали весняні комашки, і навіть торішні метелики прокинулися. Що ж було робити зимі?

І сонечко сяяло, і струмки дзюрчали, і навіть вітри од рук відбивалися – не хотіли вже сердито дуті, а почали грати з деревами та струмками і самі стали теплі та лагідні. Махнула зима рукою, зарипіла вночі востаннє та й подалася на північ. І вже всі знали, що скоро прибіжить весна, і поспішали швидше прибиратись. Струмки вмивали землю, вона вкривалася зеленою травицею, зацвітали перші квіти, набухали бруньки на деревах, летіли додому пташки.

– Ти жива, маленька? – весело гелготали гуси.

– Ти не замерзла, крихітко? – курликали журавлі. – От і ми вдома!

А коли у молоді берізки вже так розпустилися листки, що на них могли вміститися крапельки роси і з них можна було напитися, – прилетів і соловей.

Соловей співав краще від усіх у лісі. Всі пташки замовкали, коли він співав, і перша його пісня завжди була про

далеку мандрівку, про теплі розкішні гаї з надзвичайними квітами й золотими плодами. І всі дерева слухали, і пташки слухали, і маленька синичка слухала і згадувала люту зиму, вітри, кучугури снігу. Може, й справді краще відлітати туди?

А як же тоді рідна берізка, і рідний старий дуб, і лісова яблунька?

Та старий дуб ніби знав, про що думає синичка, і лагідно бурмотів:

тів:

– А зиму все ж таки ти прогнала, і про весну ти перша заспівала.

Це почув соловей. І друга його пісня була про рідні ліси, які в сто разів кращі від найрозкішніших південних садів. І ця пісня ще була хвалою маленькій, веселій, сміливій пташці, що не побоялася зими.

Синичці зробилося соромно, і вона щось зацвірінчала. До неї приєдналась друга, третя, четверта пташка. Вони цвірінчали, що тепер весна, всім добре й радісно і не треба думати про сніг і холод.

І тоді заспівали всі весняну радісну пісню.

Ліс увесь шумів, і струмки гомоніли. І хоч найкраще співав соловей, але в радісному лісовому хорі чути було і ніжний спів маленької синички.

Павло МОВЧАН

СНІГ

Прийшов сніг-білоніг,
борода патлата,
сів тихенько на поріг,
попросивсь до хати.

– Холодно мені,
змерзли ноги босі. –
Мати каже: – Е ні-ні...
відпочив і досить... –

Сніг поволеньки підвівсь
та й пішов у поле.
Білі брови, білий ніс,
а в кишенях – холод.

Озирнувся білий сніг,
засміявся біло;
білі губи, білий сміх, –
пір'я полетіло...

СОН ЛЕДАЧОЇ МИШКИ

У мишки-норушки
м'якенька подушка.
Вона спить усенькі дні,
лапками ворухить
і полює уві сні
на kota Гогушу.
А той кіт-шилохвіст
заховався у нірку,
і не п'є, і не їсть,
тільки плаче гірко.
Каже кіт:
– Не їж мене,
мишенько вельможна,
я зберу зерно дрібне
у засік порожній,
щоб ти спала всенькі дні
та хлібець жувала,

аби снилось уві сні,
як ти полювала... на тигра.

ПОЛЬОВИК

Польовик-польовичок,
золотий капелюшок,
золота борідка,
вуса, наче щітка.
Солом'яні постольці
топчуть землю звично.
В нього дзвоник у руці, –
колосок пшеничний.
Дзінь-дзелень,
дзінь-дзелень, –
дзвонить дзвоник
всенький день.
Кличе він шоліта
косарів косити.

ЗУСТРІЧ

Їжачок зустрів Василька
і сказав: – Спинись на хвильку.
Ну до чого ж ти смішний!
Що це в тебе за штани?
Дірки та торочки!
Дрантива сорочка!
Світиш голим животом, –
ти опудало чи хто? –
І Василько відказав:
– Я в сусідів вишні рвав,
а Бровко зубатий
ганявся кругом хати.
Я сховався у бур'яни,
а він смикав за штани.
– Ти, Васильку, злодій,
мені тебе шкода:
на голку-латалку
і нитку-сукалку...

Степан та Михайло ТРАЙСТИ

ВІЙНА ТРИКУТНИКОНОСЦІВ

Святий Трикутник, допоможи нам –
Воїнам Твого Світлого Ока,
Прославити силу і святість Твою,
Во ім'я Неба Всемогутнього,
і Землі Всесильної,
і Води Пречистої...
Хай так і збудеться!

3 молитви трикутників

1. ТРАЙСТАРІЯ

У ніч на святого великомученика Урбана, першого трикутничосця, полетлого, зихищаючи Святу Трійцю, що об'єднує Небо Всемогутнє, Землю Всесильну і Воду Пречисту, почав вогняний дощ, але не маленький вогнедощик, а справжня вогнезлива, яку ще не бачив ніхто дотоді. Здивування, радість, веселість піднімались до самого піднебесся...

Тільки старий Улас Сіромах, єдиний який бачив у своєму дитинстві подібну до цієї вогнезливую, дивився крізь вікно вартової башти, як любив називати свою хатину, побудовану з тисового дерева на найвищій вершці гори Верхня Рона, найвищої зі Золотих гір, а також зі всіх Південних Карпато-трайстарських гір, і не радів великому зорепаду. Неочікуваний вогнедощ, який не передбачили ні звіддарі, ні чорнокнижники, ні мольфарі, ні навіть самі соломонарі, не давав йому спокою.

– Хто зна, що може принести отакий світлий зорепад?.. – зігнув Улас, пригадуючи, скільки лиха трапилось після великого зорепаду, який він бачив у дитинстві, якраз, як і сьогодні, у ніч на святого великомученика Урбана. – Небо Всемогутнє, Земля Всесильна і Вода Пречиста хай зихиствя нас від усіх лих, – прошепотів старий і зробив на собі знак святого трикутника, – складеними трьома пальцями торкнувся чола, що означало «Во ім'я Неба!», лівого плеча – «Во ім'я Землі!», і правого – «Во ім'я Води!»...

Опісля налив собі по вінець кістяну чашу, зроблену з рога білого зубра, оздоблену жовтим та синім золотом, яку подарував йому соломонар Соломон Грішний, сидру, виготовленого з цитрушки, яка росла у бутулькових лісах на ґрунх, що простяглись вздовж Зелених гір, які складалися зі Соляних, Золотих та Дерев'яних гір.

Пригубив чашу і наблизився до скляної стіни, звідки йому було видно, мов на долоні, зараз чи не всю Трайстарію.

Під ногами Південних Карпато-трайстарських гір, які простягались зі сходу, від Солодкого моря до самої півночі, до Льодяних гір, (за якими ніхто не знав, що знаходиться, як ніхто не знав, що знаходиться за Солодким морем, за Зеленими горами висів зелений туман, на півночі по той бік Димучих гір висів вічний дим, а за Льодяними горами та Солодким морем, не знав ніхто, що знаходиться, мабуть кінець світу!) лежало королівство Осьмиварош зі своїми восьми варошами.

Портош-Варош побудований на березі Солодкого моря; Солонец-Варош стояв у півніжжі Солених гір; Рона, Слатина та Сирата; Злато-Вариш у півніжжі Золотих гір; Нижня Рона, Середня Рона та Верхня Рона, на якій Улас Сіромах побудовав собі гражду, а далі Креденц-Варош під Дерев'яними горами: Стежар, Карпен, Фагул, Брад та Тисовими ґрунхями.

Серед самого Осьмиварошського королівства стояв найбільший варош з-поміж усіх Осьмиварошських варошів – столиця королівства: Драго-Варош, тобто дороге місто, в якому мешкав сам король зі своїми дворянами.

Поблизу півніжжі Льодяних гір стояв Облаз-Варош –

вічно холодне місто, мешканці якого не скидали з голів шапок, а далі на лівому березі великої річки Ронішори, через яку ніхто ніколи не смів перепливати, стояли Сушман-Варош, на заході недалеко Льодяних гір, а далі на схід недалеко Ронішорської Вили, тобто де велика ріка

поділяється на два рукави, Лівий та Правий, стояв Осуї-Варош.

Між лівим і правим рукавами Ронішори простягався величезний луг, скільки глянеш оком – тільки зелена трава та польові квіти... Цей луг називали раєм Трайстарії – земля, в якій тече молоко і мед, земля, в якій люди мають все, що собі забажають, навіть рабів у цьому краю не було ніколи, бо тут жили вільні люди відколи світ світом. Серед цього земного царства стояв славний варош – Сірет-Варош, місто, яке не підкорялося Осьмиварошському Королівству і на яке ніхто ніколи не смів нападати.

Правда, старий Улас Сіромах не міг так далеко бачити, але він закривав очі і тоді бачив очима розуму все аж далеко до Червоних печер, що знаходилися під Димучими горами. Бачив через велику ріку, яка витікала з-під Льодяних гір, що простягалися від південних Зелених гір до північних Димучих. Ледяні гори ворошани називали Першою, Другою і так до Сьомої, з півдня на північ, а люди, що жили на Лівобережній Трайстарії називали їх так само, тільки починаючи з півночі на південь. Тільки гору, яку називали Четвертою, як одні, так і інші, ще називали Зареваною, тобто Заплаканою горою, бо вона плакала, була мокрою весь час, саме з-під неї витікала велика ріка Ронішора.

Мольфарі та чорнокнижники вішували, що Льодяні гори колись розтануть, велика ріка висохне, а Солодке море перетвориться на прке солоне болото... Будуть падати солоні дощі, і навіть роса стане солоною, а після того настане велика суша і помре все живе на світі.

Старий Улас не довіряв чорнокнижникам, ані мольфарам, але хто зна, що може трапитись?.. Його прадід Реті Сіромах розповідав, що якийсь звіддар-соломонар писав у якомусь літописі, що давним давно, перед першого водяного дощу, який знищив зараз чи не весь світ, на заході буяли зелені ліси та простягались родючі поля, ниви та виноградники, а на півночі, де стоять сьогоднішні Димучі гори, була вічна зима, море було тільки болотом, а велика ріка не розділювала Трайстарію на Лівобережну та Правобережну, не розділювала людей на варошан, які жили у варошах, та дикунів степовиків, болотняків, хашарів, підземельників та підкамінників, що жили у Червоних печерах. Одні говорять, що у Льодяних горах живуть люди-льодяники, але їх ніхто не бачив. Правда, Солодке море мало три острови: Псячий острів, на якому жили песиголовці, Шарканський острів, на якому жили шарканокради, та Острів рабів, на якому жили ті, що займалися работорівлею.

Варошани називали всіх тих, хто не жив у Осьмигородському Королівстві, «невірними», «язичниками» та «дикунами» через те, що ті не вірили у Святий Трикутник, а у свої боги, духи та сили, які допомагали їм.

Спиридон ЧЕРКАСЕНКО

МАЛЕНЬКИЙ ТОРБАНЬ

(Продовження з попереднього числа)

V

Павлик сидів уже й тихенько хлипав, коли дід Антип з дівчатками прибіг до нього.

– Ах ти ж, брат ти мій! А!.. – побивався дідусь, підіймаючи на руки онука. – Що нарobili поганці!

– То все Захарко, діду, – щебетали одна поперед одної дівчатка.

– Трохи не вби-и-в...

– Еге... трохи не задавив, та хлопці стягли.

– Ба який!.. Ах він паршивець!.. Ну, стривай же, я тебе доскочу! начувайся... Мій хороший, мій любий... Болить, сину, де болить?.. – турбувався дід.

Павлик мовчав і тихо стогнав та заплющував очі, як дуже знеможений. Йому не так боліло, як злякався він. Сам лагідний, сумирний, він давно не міг зрозуміти, від чого все те лихе, і воно завжди лякало його. Коли він угледів був, як горіли злістю, мов у вовчєняти, хижі чорні очі Захаркові, то аж зомлів з жаху.

– Ну, нічого, синку! Вже йому це так не минеться, матері його мішок груш! – заспокоював Павлика старий Антип. – А не минеться! Якщо Явдоха не захоче вишпарити, то... я сам, своїми руками розмалюю йому спину!..

– Його тепер не знайдете, діду, – розказували дівчатка, попереджаючи старого.

– Що? не знайду?

– Еге... Він як заховається, то мати шукає-шукає...

– Ну, то брєхня!.. Дід знайде!..

– Він на старій шахті ховається, на зданії...

– Або в шурф залізе та й сидить на драбині, а мати й боїться спускатись...

– Прохає ще, щоб виліз...

– Боїться, що впаде в шурф.

– Ну, то дурниця! Дід не Явдоха, не злякається... Лазив він і не по шурфах... Ото, диво яке! За вуха виволочу звідти...

Розбалакуючи отак з дівчатками, дід Антип приніс Павлика до хати, роздяг його і поклав у ліжко.

– Їстки, сину, не хочеш?

– Ні, – прошепотів Павлик, заплющуючи оченята.

– Ну, то ось я чаю нагрію, а тим часом і мати прийде.

Покрєхтуючи, старий налив великого бляшаного чайника, поставив на плитку й почав розпалювати вогонь.

Стомлений, схвильований Павлик заснув.

Смеркало. З вигону чути було веселі парубоцькі й дівчачі співи. Дід зачинив віконце; світла не світив, щоб не розбудити онука. Сів перед печею й довго бурчав щось й покрєхтував, набиваючи й запалюючи люльку. Ясно-червоне полум'я освітлювало його сиву, поруділу бороду, із закуреними кострубатими вусами, волохаті груди, що виднілися з-під розхристаної сорочки, виблискувало, вигравало на лисині, ніби намагаючись розглядити йому зморщене чоло, розсунути насуплені, настобурчені брови, розвіяти його чорні думи.

А старий і справді замислився. Думав про те, яка доля судилася його любому, нещасному, калікуватому онукові, котрого всякий здолає зобидити.

– Ех, яка там доля таким! – зітхав дід. – З їхньою долею далеко не заїдеш. Жива нєнька, живий дід, то й доля жива, а помремо... Ех, дала серце, та не дала вроди... А нема вроди, нема й щастя. І за віщо покарав Господь?.. І нєня ж гарна, добра людина вдалася, хай Бог дає на здоровля... Він... це він, батько... це за нього, п'яницю, Господь покарав калікою. Та він умер... йому тепер байдуже...

– Що тут?.. що сталося з Павликом? – вбігла в хату й нагло перебила дідові думки стурбована Павликова мати.

– Сєє!.. – замахав на неї дід.

(Продовження на 11 сторінці)

Ірина СОНЕЧКО

На що схожі букви

Уу

Буква У промовила: – Малятка!
Я не хочу бути як рогатка!
Краще мені равликом би стати,
Під листочком цілий день дрімати.

Фф

До букви Ф, як до фонтана,
Ідуть тваринки вранці-рано.
Прийшов фламінго воду брати,
Бо хоче фікусу поливати.

Цц

Цапеня зустріло букву Ц
І питає тата: – Що оце?
Цап ніколи не читав буквар,
Тож сказав: – Це, синку, самовар.

Хх

Буква Х, немов вітряк,
Меле збіжжя тільки так!
Тож несуть їй ховрашки
Із пшеницею мішки.

(Початок на 10 сторінці)

– Спить? – прошепотіла вона й кинулась до ліжка, обережно нахилилася над хлопцем. Почувши, що він спить, мати підійшла до діда.
– Здоровий?.. не скалічено його?
– Ні, – муркнув дід і витяг з рота люльку, – тільки перелякано, видимо, дуже.
– Хто? Дівчатка казали мені, що Захарко Явдошин.
– Він...
– У панів гості... кинула все та мерщій сюди. За віщо він його? Щось там заважав робити йому?
– Дурниці!.. Ну, та я завтра знайду його, по-

ганця!.. Я йому покажу...

Дід ще довго мурмотів собі, покурюючи перед огнем, і вигадував у думках, як піймати маленького злочинця, а мати взяла дзиґлика, поставила коло ліжка й, важко зітхнувши, схилилася над Павликом. Очима, повними сліз і материнської муки, дивилася вона в його бліде навіть у сутінку обличчя, обережно гладила по голівці, брала за худенькі ручки й здригалася, коли хлоп'я кидалося й скрикувало вві сні. Думки, темніші й безпорадніші дідових, гнітили їй серце...

(Далі буде)

Карло КОЛЛОДІ

Пригоди Піноккіо

(Продовження з попереднього числа)

XXX. ЗАМІСТЬ СТАТИ СПРАВЖНІМ ХЛОПЧИКОМ, ПІНОКІО ПОТАЙ ВИРУШАЄ ЗІ СВОЇМ ДРУГОМ ҐНОТИКОМ У КРАЇНУ РОЗВАГ

Звичайно, Піноккіо негайно попросився у Феї піти в місто, щоб передати запрошення на бенкет товаришам. Фея сказала:

– Іди і запроси товаришів на завтра, але пам'ятай, що тобі треба повернутися додому ще завидна. Зрозумів?

– Обіцяю повернутися через годину, – відповів дерев'яний хлопчик.

– Гляди, Піноккіо! Діти легко обіцяють, але дуже часто не виконують обіцянок.

– Але ж я не такий, як інші. Якщо я даю слово, то дотримую його.

– Побачимо. Як будеш неслухняний, тим гірше для тебе.

– Чому?

– Тому що дітей, які не слухають порад тих, хто знає більше від них, завжди може спіткати лихо.

– Я це перевірів на собі! – сказав Піноккіо. – Я вже навчений.

– Побачимо, чи ти кажеш правду.

Не гаючи часу на зайві розмови, Піноккіо попрощався з Феєю, яка була йому за маму, і, наспівуючи й пританцювуючи, вибіг з дому.

Не минуло й години, як він обійшов усіх своїх товаришів. Одні погоджувались охоче, інші спочатку трохи комизились, щоб їх припрошували, та, почувши про каву з молоком, булочки, намащені з обох боків маслом, кожен відповідав:

– Прийду, прийду, щоб зробити тобі приємність.

Треба згадати, що серед товаришів-школярів Піноккіо мав одного найулюбленішого і найближчого друга на ім'я Ромео, правда, всі називали його Ґнотик, бо він був худенький і сухенький, як новий Ґнотик у лампадці.

Це був найбільший ледар і бешкетник у школі, але Піноккіо його дуже любив і теж хотів запросити. Не заставши його вдома, зайшов удруге – Ґнотика не було, зайшов і втретє, та все дарма.

Де його шукати? Піноккіо заглянув і туди і сюди і нарешті знайшов друга в якомусь дворі.

– Що ти тут робиш? – спитав Піноккіо.

– Чекаю дванадцятої години ночі, щоб вирушити в мандрівку.

– Куди ти помандруєш?

– Далеко-далеко.

– А я тричі заходив до тебе і не застав.

– А чого ти від мене хочеш?

– Хіба ти не чув про велику подію? Не знаєш, яке щастя мені випало?

– Яке?

– Завтра я вже буду не дерев'яний, а справжній хлопчик, такий, як ти і всі інші.

– Вітаю тебе.

– Отже, завтра я чекаю тебе на бенкет.

– Але я тобі сказав, що сьогодні ввечері я від'їжджаю.

– Коли?

– Опівночі.

– Куди саме?

– Я переселяюсь в найпрекраснішу країну на цьому світі, в справжню країну нероб і ледарів.

– А як вона називається?

– Вона називається Країна розваг. Слухай, а чому б тобі не поїхати зі мною?

– Мені? Ніколи в світі!

– Даремно, Піноккіо! Повір мені, ти пожалкуєш, якщо не поїдеш. Де ти ще знайдеш країну, яка ніби створена для нас та інших хлопців? Там немає ні шкіл, ні вчителів, ні книжок. У цій благословенній країні ніхто не вчиться. Там не вчать у четвер, а кожний тиждень складається з шести четвергів і однієї неділі. Уяви собі, що канікули там починаються першого січня і кінчаються в останній день грудня. Така країна мені до вподоби! Ось якими мають бути всі порядні країни!

– А що ж там роблять цілісінкрий день?

– Розважаються з ранку до вечора. Увечері лягають спати, а вранці знову до розваг. Як це тобі подобається?

– Гм! – промовив Піноккіо, злегка похитавши головою, ніби кажучи: «Не завадило б і мені пожити».

– Ну що, їдеш зі мною? Так чи ні? Вирішуй.

– Ні, ні і ще раз ні! Я пообіцяв своїй добрій Феї, що буду хорошим хлопчиком, і хочу дотримати своєї обіцянки. До речі, он уже сонце заходить. Я мушу вже йти. Отже, прощай, щасливої дороги.

– Куди це ти так біжиш?

– Додому. Моя добра Фея сказала, щоб я повернувся ще завидна.

– Почекай ще дві хвилини.

– Вже дуже пізно.

– Тільки дві хвилини.

– А якщо Фея мене гукатиме?

– Хай гукає. Накричиться досхочу та й заспокоїться, – сказав цей поганець Ґнотик.

– А ти мандруватимеш сам чи в гурті?

– Сам? Та нас набереться аж сотня.

– А ви поїдете чи підете пішки?

– Скоро сюди під'їде фургон, він забере мене і до-

везе аж до цієї найщасливішої країни.
– Як би я хотів, щоб фургон під'їхав зараз!
– Чому?
– Щоб побачити, як ви вирушите в подорож.
– Почекай трошки і побачиш.
– Ні, ні, я йду додому.
– Почекай ще дві хвилини.
– Я й так уже забарився. Фея турбуватиметься.
– Бідолашна Фея! Може, вона боїться, що тебе з'їдять кажани?
– То ти напевно знаєш, що в тій країні немає шкіл?
– Навіть не чули про них.
– І вчителів нема?
– Жодного.
– І там зовсім не треба вчитися?
– Зовсім.
– Яка чудесна країна! – промовив Піноккіо, ковтаючи слинку. – Яка чудесна країна! Я там ніколи не був, але уявляю собі.
– Чому ж ти не хочеш зі мною поїхати?
– Дарма ти мене вмовляєш! Я пообіцяв своїй добрій Феї стати порядним хлопчиком і не хочу ламати свого слова.
– Тоді прощай і привітай від мене всі школи, гімназії й ліцеї, що трапляться тобі по дорозі.
– Прощай, Гнотику, щасливо тобі. Розважайся і згадуй інколи своїх товаришів.
І Піноккіо ступив уже два кроки, щоб піти собі, та раптом зупинився і, повернувшись до приятеля, спитав:
– А ти певний, що в цій країні всі тижні складаються з шести четвергів і однієї неділі?
– Голову закладу.
– І точно знаєш, що канікули там починаються першого січня і кінчаються в останній день грудня?
– Авжеж.
– Яка чудесна країна! – повторив Піноккіо ще раз і аж цмокнув від захвату. Потім наважився і рішуче промовив, пориваючись йти: – То прощавай насправді! Щасливо!
– Прощавай.
– Коли від'їжджаєте?
– Скоро.
– Шкода! Якби до від'їзду лишалась одна година, то я б, може, й зачекав.
– А Фея?
– Тепер уже пізно, тож однаково, чи повернуся додому на годину раніше чи на годину пізніше.
– Бідний Піноккіо! А якщо Фея тебе лаятиме?
– Нічого! Хай кричить. Накричиться доскочу та й заспокоїться.
Тим часом стало темно, зовсім темно. І ось удалини замерхтїв вогник, почулося дзеленькання дзвіночків і звук труби, тоненький, як дзижкання комара.
– Он вони! – вигукнув Гнотик, схопившись на ноги.
– Хто? – пошепки спитав Піноккіо.
– Фургон, який забере мене. Ну то як, поїдеш чи ні?
– А це правда, – спитав дерев'яний хлопчик, – що в тій країні взагалі не треба вчитися?
– Зовсім, зовсім не треба.
– Яка чудесна країна, яка чудесна країна, яка чудесна країна!
(Далі буде)

Валентина ЧАЙКОВСЬКА (Ізраїль)

РОЖЕВИЙ СВІТ В ЗИМОВИЙ ДЕНЬ

Білим зиму захотів я намалювати –
Тільки фарба і папір стали в жмурки
грати.
Як у білий кожушок одягнуть ялинку?
За вікном летить сніжок, сипле без
спочинку.
Я питав дорослих всіх: як мені тут бути?
З голубих сніжинок сміх краще видно
й чути!
Аркуш білий, білий сніг – і не видно дива.
В кольорових фарбах світ я зроблю
щасливим.
Добра фея дасть мені пензлик чудодійний,
Сміхом він наповнить дні, дзвоном
мелодійним.
Чудом синій вовк проник в світ смішний
рожевий –
Там оранжеві слони і зелені леви.
Пензлик з радістю в ладу, знають
і синички,
Мій папуга-какаду розсмішив сестричку.
Хай сміється залюбки, тішиться маленька,
Я люблю цей сміх дзвінкий, люблять тато
й ненька!

ПАПЕРОВИЙ ЗМІЙ

Скачуть вже по кухні сонячні зайчата,
Пустуни пречудні кличуть в двір гуляти.
Ось доїм сніданок і гайну до друзів,
Гляну лиш на ганок, що там кіт вовтузив.
Ой-ой-ой нечемний, наробив кіт шкоди:
Паперовий змій наш в дірах впав на сходи.
Кіт мерщій до хати, та й сховавсь
під ліжко,
От пустун кудлатий, застидався трішки.
Брат взяв нитки й клею, мама – аркуш
білий.
Залюбки сім'єю помогли, як вмiли.
Доки сохли фарби, дощ пройшов
маленький,
Як новий змій вабив, рвався до веселки!

Казки народів світу

Грецька народна казка

Коти

Жили собі на світі два брати: Мітракіс і Бабакіс. Мітракіс був багатий, а Бабакіс – бідний. Якось, не маючи чого їсти, бідний вирядив свою доньку до багатого брата, щоб той позичив бодай скибку хліба. Багатий не дав хліба, і Бабакісова донька повернулася додому сумна. Тоді Бабакіс зібрався в дорогу. Взяв порожню торбу й пішов собі, куди дивляться очі. По дорозі бідняк натрапив на мармурову брилу із золотим кільцем. Узявся він за кільце, підняв брилу і побачив під нею сходи.

Сходи вивели Бабакіса до дверей. Відчинив він двері, а там – котів!..

– Добридень, – каже Бабакіс.

– Добридень, – відмовляють коти.

– А хто серед вас старший буде? – питає Бабакіс.

– Там, далі, – відповідають коти.

Пішов бідняк далі. Нарешті дістався до кімнати, де сиділо двоє котів – цар і цариця.

– Добридень! – привітався Бабакіс.

– Добридень, – відповіли ті й спитали: – В тебе є з собою торба?

– Є, – зняквів Бабакіс.

Коти насипали йому в торбу золота, а зверху поклали сухарів. Узяв Бабакіс торбу із золотом, піднявся сходами нагору та й подався додому.

Зажили вони з донькою: купили будинок, справили одяжину, накупляли всякої всячини.

Мітракіс дізнався, що брат забагатів, і пішов до нього.

– Звідки у тебе стільки грошей? – спитав він.

Бабакіс був добрий, простий чоловік. Він розповів братові все як було.

– Ходімо разом, брате, нехай і мені дадуть грошей, – попросив Мітракіс.

– Ходімо, – погодився Бабакіс.

Вийшли вони раненько. Дійшли до мармурової брили з кільцем. Підняв Бабакіс брилу – перед ними сорок сходинок.

Спустилися брати вниз, зайшли до кімнати, а там – котів!..

– Добридень, – мовив Бабакіс.

А Мітракіс, побачивши котів, не привітався, а вигукнув:

– Ці коти ще зжеруть мене!

Пішли вони в другу кімнату, де сиділи цар і цариця котів. Бабакіс знову:

– Добридень!

А Мітракіс промовчав. Коти й питають його:

– Чи є в тебе торба?

– Є! – вигукнув Мітракіс.

Потім коти наказали принести багатому чай, а бідному – молоко. В торбу Бабакіса знову насипали золота, а в торбу Мітракіса вкинули дві великі гадюки і зверху насипали сухарів.

– Коли прийдеш додому, – сказали коти Мітракісу, – зачини двері й вікна, розстели шовкове простирадло й висип на нього все, що в торбі.

Піднялися брати сходами нагору й пішли додому.

Зайшов Мітракіс у дім, замкнув двері й вікна, розстелив шовкове простирадло й висипав усе з торбини. Гадюки кинулись до нього та й ну його кусати!

А Бабакіс знову приніс додому золото, і більше вони з донькою не знали злиднів.

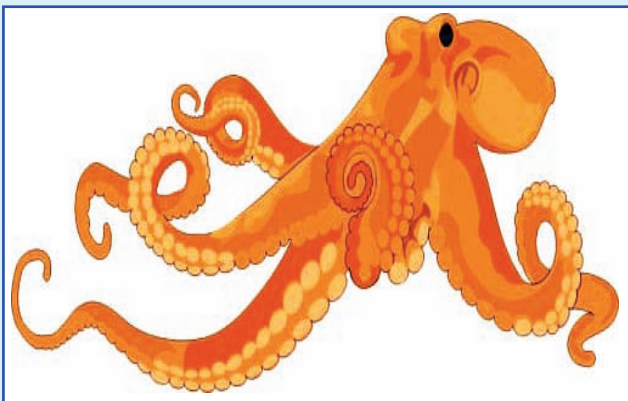

? Відгадай ?

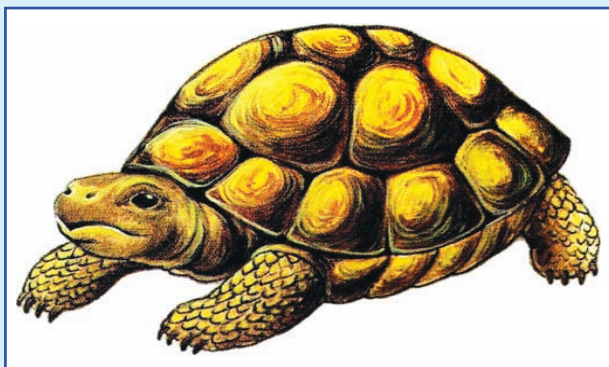
Загадки від Ганни ОСАДКО

Дітки? Що за дивина?
Вісім ніг і голова!
На ногах присоски має,
Ними їжу він шукає,
А тепер на дні заліг
Дивовижний ...
(восмьміл)

У ставку живе рибина:
Гострі зуби, сіра спина.
Гей, карасики, тікайте,
Їй у рот не потрапляйте!
Полювати вийшла злюка –
Люта і підступна ...
(єлп)

Заховалась у хатинку,
Що несе на своїй спинці,
Вміє повзати, плисти...
Чи впізнаєш її ти?
Леле! Труситься від страху
Мудра бабця...
(ехепеден)

Він великий і плескатий,
Океаном йде гуляти,
В нього хвіст отруйний дуже,
Стережись його, мій друже –
Жалить струмом всіх підряд
Дивний електричний...
(скат)

Мама і сонечко

Помірно

Музика Є. Габрон, Слова С. Жупанина

1
Ма-мо, лю-ба ма-моч-ко, ка-жуть син і до-неч-ка, най-дорож-ча в сві-ті ти
6
і ніж-ні-ша со-неч-ка. З днем свят-ко-вим радісно ма-му при-ві-та-є-мо,
12
у да-ру-нок ла-гід-но піс-ню зас-пі-ва-є-мо. 1. ва-є-мо. 2.

Мамо, любя мамочко,
Кажуть син і донечка,
Найдорожча в світі ти
І ніжніша сонечка.

Приспів:

З днем святковим радісно
Маму привітаємо,
У дарунок лагідно
Пісню заспіваємо.

Ти ясніша сонечка,
Як тебе не славити.
Сонечко ховається –
Завжди поруч з нами ти.

Приспів.

Ти тепліша сонечка,
Бо в негоду грієш нас.
Ти мудріша сонечка –
Завжди розумієш нам.

Приспів.

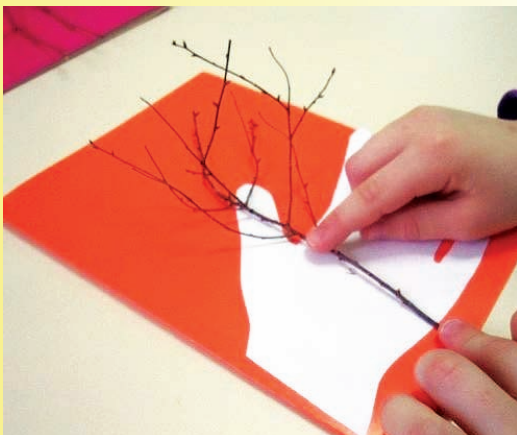
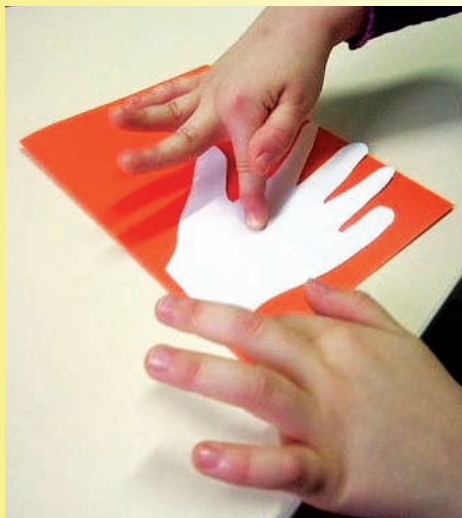

Творимо своїми руками

Листівка до 8 березня

Для початку потрібно обвести на білому папері свою долоньку і вирізати її. Тільки акуратно!

Потім беремо лист кольорового картону і складаємо його навпіл, щоб вийшла листівка і всередині можна було написати по-

здоровлення і побажання матері. Наклеюємо білу долоньку на листівку, приклеюємо тільки долоні. Пальці клеєм не намазувати! Повинна залишитися можливість їх загнути.

Тепер беремо відповідну гілочку і приклеюємо її в центрі долоні.

Вирізаємо з кольорового паперу різні квіточки і пелюсточки.

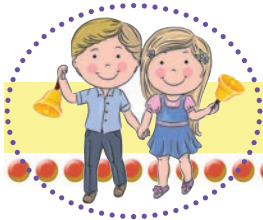
Приклеюємо їх до гілок. Пальчики акуратно загортаємо, без чітких згинів. Кінчики пальців приклеюємо до долоні.

Далі прикрасьте листівку за своїми побажаннями. Можна вирізати і приклеїти на неї цифру 8, а можна просто наклеїти блискітки.

Ось такі цікаві листівки ви можете зробити не тільки мамам, а й бабусям, вчителькам чи іншим дорогим вам жінкам. Це легко і просто!

Переклад з рос. Л. ДОРОШ

Розмалюй!

Українські прикраси. НАМИСТО

(Сторінка народознавства)

(Початок в 137 номері)

Наші предки завжди прагнули себе прикрасити та убезпечити виробами різного виду. Через це різноманітні прикраси стали невід'ємним доповненням до народного костюму, незмінним елементом українського одягу. В наші дні вони допомагають підкреслити свою особливість, свій стиль та уподобання.

Однією з найдавніших та найвідомішою прикрасою є намисто. Про декілька його видів – коралі, бурштинове намисто, перляні намиста або баламути – ми вже розказували раніше. Цього разу поговоримо про скляні намиста: пацьорки, дармовіси або світлячки.

Пацьорки – це масивне та порівняно дороге намисто із скла, що оздоблювалося вручну. Для їх виготовлення використовували непрозорий сплав скла (смальту) різноманітних кольорів.

Виробляли їх у Венеції на острові Мурано. Муранське скло і донині не втратило своєї слави та цінності, а майстри надійно зберігають таємницю його виготовлення. На Україні ці так звані «венеціанські» або «писані» пацьорки появились десь в середині 19 століття. Намистини були круглі за формою та мали у діаметрі 1,5-2 см. Такі намистини інкрустувалися золотом, склом і роз-

писувалися кольоровими фарбами вручну, мов писанка. Через це й отримали назву – «писані пацьорки».

Мотиви розпису були рослині – листочки, гілочки, завитки тощо. Складалось намисто з одного разка. Воно було білого, блакитного, зеленого, жовтого, червоного, вишневого, чорного кольорів. Іноді на одну нитку нанизували різнокольорові намистини.

Найбільш цінувалося велике, пишнотозочене. Традиційно вдягали лише одне таке намисто. Бодай про одну низку писаних пацьорків колись мріяла кожна дівчина. Вони належали до найулюбленіших жіночих прикрас. Не дарма в коломийці співається: «Аж ня любиш, як я, щиро, солодкий Василю, то купи ми пацьорочки на біленьку шию».

Більш дешевими були намиста із напівпрозорого та шаруватого скла. Дармовіси або світлячки склались з перламутрових намистин з дутого скла.

Кольорова гама такого намиста залежала лише від кольорів наявних намистин. За звичай нанизувалися намистини одного кольору. Існували і намиста, де на одну нитку нанизувалися намистини різних кольорів. Це робило виріб яскравим та неповторним. Кількість разків була найрізноманітнішою (деякі нараховували до 30), оскільки воно було недороге і водночас ефектне.

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми!

Учні першого класу,
с. Балківці, Сучава

Учні п'ятого класу,
с. Балківці, Сучава